

Załącznik
do Uchwały Nr XXXVI/231/17
Rady Gminy Kodrąb
z dnia 28 grudnia 2017 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE KODRĄB NA 2018 ROK

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Kodrąb na 2018 rok zwany dalej „Programem” został opracowany w oparciu o art. 4¹ ust. 1, ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487, M.P. z 2017 r. poz.181), w związku z art. 18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1875).

Program charakteryzuje się wielopłaszczyznowym podejściem do kwestii przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych, a kierunki działań w nim określone stanowią rozwinięcie i kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich.

I. Diagnoza stanu problemów alkoholowych na terenie Gminy Kodrąb

Uzależnienie od alkoholu powoduje trwałe uszkodzenie ośrodkowego układu nerwowego, powoduje psychiczne i fizyczne wyniszczenie organizmu. Alkoholizm rozwija się stopniowo, bez świadomości osoby pijącej i prowadzi w konsekwencji do utraty kontroli umiaru w picu alkoholu. Nadużywanie alkoholu wynika często z nieumiejętności radzenia sobie z problemami codziennego życia. Choroba ta dotyka również członków rodziny uzależnionego. Negatywnym skutkiem spożywania alkoholu i palenia wyrobów tytoniowych jest systematyczne pogarszanie się sytuacji ekonomicznej i społecznej rodzin.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kodrębie wynika, iż na ogólną liczbę ludności gminy – 4669 (stan na koniec 2016 r.). W 2016 r. 154 rodziny, w których było 364 osób korzystało z pomocy i wsparcia GOPS. Z powodu ubóstwa udzielono pomocy 110 rodzinom, z powodu bezrobocia - 55 rodzinom, niepełnosprawności - 53 rodzinom, długotrwałej lub ciężkiej choroby – 63 rodzinom, bezradności – 29 rodzinom i alkoholizmu – 6 rodzinom. Ta ostatnia liczba nie oznacza jednak, że problem z nadużywaniem alkoholu występuje w tak niewielkim stopniu; choroba ta dotyczy także większości rodzin i osób żyjących w ubóstwie, bezrobotnych i bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Wskaźnikiem problemów alkoholowych występujących w gminie jest też liczba wniosków o podjęcie działań w kierunku leczenia uzależnienia od alkoholu, przyjętych do realizacji przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kodrębie. Z danych wynika że: w 2013 r. GKRPA rozpatrzyła 12 wniosków, w 2014 r. GKRPA rozpatrzyła 15 wniosków, w 2015 r. GKRPA rozpatrzyła 17 wniosków, w 2016 r. r. 11 wniosków. Biorąc pod uwagę aktualne problemy społeczne w Gminie Kodrąb, na szczególną uwagę w realizacji Programu zasługuje działalność profilaktyczna, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

Z przeprowadzonej w II kwartale 2015 roku „Diagnozy lokalnych problemów społecznych mieszkańców gminy Kodrąb”, wynika, że uzależnienie od alkoholu to jeden z najpoważniejszych problemów występujących w naszej gminie.

Grupę objętą badaniem stanowili wówczas uczniowie gimnazjum i szkoły podstawowej z Zespołu Szkolno – Gimnazjalnego w Kodrębie oraz uczniowie Publicznej Szkoły Podstawowej w Rzejowicach. Badanie zostało przeprowadzone na grupie badawczej liczącej łącznie 200 osób, z czego 55% stanowili uczniowie gimnazjum a 45% uczniowie szkoły podstawowej.

Większość gimnazjalistów – 85% a także wszyscy uczniowie szkoły podstawowej są zdania, że alkohol jest szkodliwy dla zdrowia, pozostałe 15% ankietowanych uczniów gimnazjum, nie zgadza się z twierdzeniem o szkodliwości alkoholu.

Tak w szkole podstawowej (66%) jak i w gimnazjum (54%) duża część uczniów, posiada błędne informacje dotyczące rodzaju alkoholu zawartego w napojach alkoholowych oraz jego szkodliwość. Jest to o tyle ważne, że młodzi ludzie spośród napojów alkoholowych najczęściej wybierają piwo, które jest często traktowane jak napój orzeźwiający, a nie jak alkohol. Sądzą oni także, że jego spożywanie jest mniej szkodliwe dla organizmu niż picie wódki.

Najliczniejsza grupa uczniów gimnazjum (76%) sięga po alkohol aby dopasować się do kolegów. Z tego samego powodu po alkohol sięga aż 83% uczniów szkoły podstawowej. Duża część młodzieży deklaruje, że sięga po alkohol by dobrze się bawić – takiej odpowiedzi udzieliło 68% uczniów szkoły podstawowej i ponad połowa gimnazjalistów (55%). Oznacza to, iż młodzi ludzie nie znają żadnej alternatywy i to właśnie alkohol jest dla nich wyznacznikiem dobrej zabawy. Zarówno duża grupa respondentów ze szkoły podstawowej (66%), jak i gimnazjalistów (62%) uważa że alkohol może być sposobem by poczuć się dorosłym. Za ważną przyczynę uczniowie uważają też chęć zapomnienia o kłopotach w domu czy w szkole – 45% uczniów szkoły podstawowej i 47% uczniów gimnazjum. Co niepokojące duży odsetek respondentów (15% gimnazjalistów, 38% uczniów szkoły podstawowej) uważa, że młodzież sięga po alkohol z braku zajęć w czasie wolnym, a więc jest to dla nich sposób na nudę.

Ponad połowa badanych gimnazjalistów – 54% deklaruje, że inicjację alkoholową ma już za sobą. Jeśli chodzi o uczniów szkoły podstawowej, do picia alkoholu przyznało się 9% badanych.

Wśród uczniów, którzy zadeklarowali, że pierwszy kontakt z alkoholem mają już za sobą, 40% gimnazjalistów przyznało się do picia z rówieśnikami. Co dziesiąty gimnazjalista i uczeń szkoły podstawowej pił alkohol ze starszymi rówieśnikami. Podobna ilość ankietowanych uczniów po raz pierwszy piło z rodzeństwem.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że aż 60% uczniów szkoły podstawowej i 20% gimnazjalistów pierwszy kontakt z alkoholem miało w obecności rodzica, natomiast 20% uczniów szkoły podstawowej i 19% uczniów gimnazjum deklaruje, że pierwszy raz alkohol piło z innym dorosłym członkiem rodziny.

Wyniki te wskazują, jak duże przyzwolenie na spożywanie alkoholu występuje w rodzinie, co może być bardzo szkodliwe i nieodwracalne w skutkach.

Kolejną badaną populacją była grupa 100 dorosłych mieszkańców gminy Kodrąb, z czego 75% stanowiły kobiety, natomiast pozostałe 25% to mężczyźni.

Dorośli mieszkańcy gminy zostali zapytani o to, czy alkohol zawarty w piwie jest inny i jednocześnie mniej szkodliwy niż w wódce. W badanej grupie dorosłych 66% uważa, że alkohol zawarty w piwie jest tak samo szkodliwy, natomiast 34% uważa, że jest on inny niż w wódce i tym samym mniej szkodliwy.

Przeważająca większość respondentów – 79% uważa, że powinno się ograniczyć i kontrolować dostęp do alkoholu, pozostałe 21% jest zdania, że nie należy ani ograniczać ani kontrolować.

Połowa respondentów deklaruje, że alkohol pije rzadziej niż raz w miesiącu, natomiast 28% nie pije wcale. Do picia kilka razy w miesiącu przyznało się 12% badanych. Po 5% respondentów zadeklarowało, że pije alkohol raz w tygodniu i raz w miesiącu.

Na pierwszym miejscu, zgodnie z ogólnopolskim trendem w picciu alkoholu, znalazło się piwo – 46% respondentów wskazało ten trunek, dalej wódka – 23% badanych. Na podobnym poziomie znajduje się spożycie wina i tak zwanych alkoholi słodkich np. likiery czy nalewki, kolejno 17% i 14% badanych wskazało te alkohole.

Biorąc pod uwagę powyższą charakterystykę problemów alkoholowych występujących na terenie Gminy Kodrąb, ważne jest położenie szczególnego akcentu na kontynuowanie działalności profilaktycznej wśród dzieci i młodzieży. Weryfikowanie ryzykownych przekonań oraz trening konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem i problemami przyczynią się do zmniejszenia ryzyka sięgania po alkohol przez osoby niepełnoletnie.

Nie bez znaczenia jest także niesienie pomocy osobom zmagającym się z trudami leczenia i pozostawania w stanie trzeźwości oraz wspieranie członków rodzin osób uzależnianych od alkoholu.

Tylko dzięki skoordynowanym, spójnym działaniom instytucji, a także społeczności lokalnej, możliwa jest skuteczna profilaktyka i próba rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie naszej gminy.

II. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Kodrąb, a w szczególności następujące grupy osób:

1. Osoby uzależnione od alkoholu oraz osoby pijące szkodliwie.
2. Dzieci i młodzież szkolna (w tym dzieci ze środowisk zagrożonych alkoholizmem).
3. Rodziny (w tym osoby współuzależnione) oraz najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym.

III. CELE PROGRAMU

Głównym celem Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających przede wszystkim z używania alkoholu oraz zapobieganie powstawaniu nowych problemów, w tym podejmowanych innych ryzykownych zachowań przez dzieci i młodzież.

IV. ZADANIA PROGRAMU

ZADANIE Nr 1

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

1. Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia uzależnienia.

Wskaźniki: liczba osób wobec których wszczęto postępowanie.

2. Podejmowanie działań zmierzających do zastosowania obowiązku leczenia i zlecenie biegłym sądowym badania u osoby nadużywającej alkoholu celem orzeczenia i wskazania sposobu leczenia.

Wskaźniki: liczba osób skierowanych na badania.

3. Finansowanie i kierowanie osób realizujących zadania Programu na szkolenia z zakresu profilaktyki, finansowanie udziału w konferencjach, sympozyjach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji ludzi pracujących na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin.

Wskaźniki: ilość spotkań, liczba uczestników.

4. Zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej i terapeutycznej poprzez nawiązanie współpracy z psychologiem, terapeutą.

Wskaźniki: liczba osób korzystających z tej formy pomocy.

ZADANIE Nr 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Realizacja procedury „Niebieska Karta” przez GKRPA.
2. Dofinansowanie półkolonii z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień.

Wskaźniki: liczba dzieci które skorzystały z półkolonii.

ZADANIE Nr 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

1. Dofinansowanie i koordynacja realizacji programów profilaktycznych w placówkach oświatowych działających na terenie gminy.

Wskaźniki: liczba zrealizowanych programów, liczba uczestników tych programów, liczba realizatorów.

2. Wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu i promocja zdrowego stylu życia poprzez dofinansowywanie:

- a) imprez bezalkoholowych m.in. festynów, zawodów sportowych;

Wskaźniki: liczba dofinansowanych imprez bezalkoholowych.

- b) pozalekcyjnych zajęć sportowych organizowanych przez szkoły i kluby działające na terenie gminy w tym m.in. dojazdów na zawody sportowe na szczeblu gminnym i poza gminnym; zakupu sprzętu sportowego w ramach nagród lub wyposażenia dla w/w podmiotów;

Wskaźniki: liczba zrealizowanych zajęć, liczba uczestników tych programów, liczba realizatorów.

- c) wspieranie działalności stowarzyszeń, organizacji pozarządowych poprzez udzielanie dotacji na realizację zadań połączonych z profilaktyką uzależnienia od alkoholu.

Wskaźniki: liczba udzielonych dotacji, liczba uczestników tych programów, liczba realizatorów.

3. Organizowanie warsztatów, pogadanek i prelekcji dla dzieci i młodzieży o tematyce dotyczącej szkodliwości spożywania alkoholu.

Wskaźniki: liczba zrealizowanych warsztatów, pogadanek i prelekcji.

4. Zakup nagród oraz dofinansowanie zakupu materiałów umożliwiających przeprowadzenie wybranych imprez sportowych, edukacyjnych i profilaktycznych.

Wskaźniki: liczba zrealizowanych imprez sportowych, edukacyjnych i profilaktycznych.

5. Dofinansowanie oraz współudział w organizacji wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.

Wskaźniki: liczba dzieci które skorzystały z wypoczynku.

6. Dofinansowanie zakupu paczek świątecznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.

Wskaźniki: liczba dzieci które skorzystały z paczek świątecznych.

7. Zakup materiałów edukacyjnych z dziedziny profilaktyki uzależnień od alkoholu.

Wskaźniki: ilość zakupionych materiałów.

8. Organizowanie lub dofinansowywanie szkoleń, warsztatów, seminariów z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi.

Wskaźniki: liczba zrealizowanych szkoleń, liczba uczestników.

ZADANIE Nr 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień.

1. Współpraca z Przychodnią Specjalistyczną - Poradnią Leczenia Uzależnień w Radomsku, oraz innymi podmiotami zajmującymi się leczeniem uzależnień w zakresie m.in. zakupu materiałów edukacyjnych dla personelu i pacjentów itp.

Wskaźniki: kwota dofinansowania przeznaczona na działalność podmiotów, ilość zakupionych materiałów.

2. Dofinansowywanie szkoleń dla osób zajmujących się pracą z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi od alkoholu.

Wskaźniki: liczba dofinansowanych szkoleń, liczba uczestników.

3. Wspieranie działań podejmowanych przez stowarzyszenia na rzecz promowania abstynencji i zdrowego stylu życia.

Wskaźniki: liczba dofinansowanych działań.

4. Współpraca z innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, z terenu gminy i spoza niej.

Wskaźniki: liczba zrealizowanych działań, liczba uczestników.

5. Współpraca z Komisariatem Policji w Kobielach Wielkich.

Wskaźniki: liczba zrealizowanych wspólnych działań.

ZADANIE Nr 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi w sklepach i punktach sprzedaży alkoholu.

Wskaźniki: ilość przeprowadzonych kontroli.

2. Kontrola spożywania alkoholu w miejscach publicznych objętych ustawowym zakazem.

Wskaźniki: ilość przeprowadzonych kontroli.

ZADANIE Nr 6

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

1. Monitorowanie sytuacji w Gminie Kodrąb pod kątem utworzenia lub dofinansowania centrum integracji społecznej.

Wskaźniki: liczba osób deklarujących ewentualną chęć udziału w CIS.

VI.OKREŚLENIE ZASOBÓW W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE GMINY

Za koordynację i realizację Programu odpowiedzialna jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kodrębie, a w jej ramach – koordynator GKRPA. Program realizowany jest we współpracy z innymi podmiotami, w tym z:

1. Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kodrębie.
2. Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
3. Komisariatem Policji w Kobielach Wielkich.
4. Placówkami oświatowymi.
5. Zakładami opieki zdrowotnej.
6. Stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi.
7. Kościołami.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Kodrąb na 2017 rok prowadzona będzie w oparciu o środki własne Gminy uzyskane z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487, M.P. z 2017 r. poz.181). Plan wydatków Programu na 2018 wynosi 63.000 zł.

VIII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W KODRĘBIE

1. Wynagrodzenie dla członków Komisji za udział w każdym posiedzeniu lub w każdej czynności kontrolnej oraz w każdej innej czynności związanej z wykonywaniem zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustala się w wysokości:
 - w przypadku członka Komisji: 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 września 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1747),
 - w przypadku koordynatora Komisji: 400,00 zł brutto miesięcznie.

2. Wynagrodzenie za udział w pracach Komisji wypłacane będzie na podstawie imiennej listy obecności.
3. Ustala się zwrot kosztów podróży dla członków Komisji za udział w szkoleniach oraz innych czynnościach związanych z wykonywaniem zadań Komisji.

IX. MONITORING I EWALUACJA

Koordinację Programu powierza się koordynatorowi Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kodrębie.

Monitoring Programu prowadzony będzie na podstawie:

- wymiany informacji między instytucjami, organizacjami i wszelkimi podmiotami odpowiedzialnymi i realizującymi politykę związaną z przeciwdziałaniem alkoholizmowi na terenie gminy,
- analizy danych na temat problemu alkoholowego w gminie,
- ankiet i sprawozdań z realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wójt Gminy sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją Programu i podejmuje niezbędne działania do osiągnięcia wyznaczonych celów.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych sporządza sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Kodrąb za rok 2018 i przedstawia go Wójtowi oraz Radzie Gminy do 31 marca roku następującego po roku, sprawozdanie dotyczy.